

21.9.2022

MAKSUTON EHKÄISY NUORTEN HYVINVOINNIN TUKENA

Maksuttoman ehkäisyn kokeilun toimeenpano on alkanut tammikuussa 2022 osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa 15 tulevalla hyvinvointialueella sekä Helsingissä. Kokeilu on nykyisen hallitusohjelman mukaisesti suunnattu alle 25-vuotiaille ja sen avulla alueilla on mahdollisuus kehittää ja yhtenäistää nuorille suunnattuja seksuaaliterveyspalveluita, joiden järjestämistavoissa ja saatavuudessa esiintyy tällä hetkellä vielä alueittain paljon vaihtelua. Maksuttoman ehkäisyn kautta on todettu voivan vaikuttaa nuorten raskaudenkeskeytysten sekä seksitautien määrän vähentymiseen mm. Raumalla ja Vantaalla.

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulosten perusteella maksuttomalle ehkäisylle sekä ennaltaehkäisevälle työlle on tarvetta valtakunnallisesti, sillä aiempaa useampi nuori toivoi halvempia ehkäisymenetelmiä sekä ilmaisia kondomeita. Kouluterveyskysely kertoo myös nuorten jättävän aiempaa useammin ehkäisyn käyttämättä. Nuoret kokevat myös tarvetta keskustella jonkun kanssa seksuaalisuudesta sekä ihmissuhteista ja tähän meidän ammattilaisten tuleekin nuoria rohkaista. Helposti saatavilla olevien seksuaaliterveysneuvonnan palveluiden sekä maksuttoman ehkäisyn kautta mahdollistetaan jokaiselle nuorelle yhdenvertainen mahdollisuus asuinpaikkakunnasta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta saada ehkäisyä palveluita sekä seksuaalikasvatusta oikea-aikaisesti. Tietoisuuden lisääntyminen hedelmällisyyteen ja seksuaaliterveyteen vaikuttavista tekijöistä vahvistaa nuoren hyvinvointia sekä edellytyksiä tehdä itsenäisiä, omaa terveyttään edistäviä sekä elämäntilanteeseensa sopivia valintoja nyt ja tulevaisuudessa.

Tavoitteenamme on aloittaa maksuttoman ehkäisyn kokeilu Kainuussa alkuvuodesta 2023. Kokeilussa mukana ovat kaikki kunnat Puolankaa lukuun ottamatta. Kokeilu jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka. Kokeilun myötä nuorten ehkäisyä palveluihin kuuluvat seksuaali- ja lisääntymisterveyteen, seksuaalikasvatukseen sekä hedelmällisyyteen liittyvä neuvonta maksuttomien ehkäisyvälineiden ohella. Valtionavustuksella tarjotaan nuorille maksuttomina ehkäisypillerit, -laastarit, -renkaat, kondomit sekä pitkäaikaiset ehkäisymenetelmät - kierukat sekä ehkäisykapselit, joista valitaan ammattilaisen kanssa nuorelle sopivin. Maksuttoman ehkäisyn saadakseen nuorella täytyy olla tarve raskauden ehkäisyyn. Nuorten toiveiden kuuleminen ja niiden hyödyntäminen kehittämistyössä mahdollistaa asiakaslähtöisten palveluiden kehittämisen. Ammattilaisten osaamista vahvistetaan seksuaalikasvatukseen ja seksuaalineuvontaan sekä sovitaan uusista työnjaoista hoitajien ja lääkäreiden välillä palveluiden saatavuuden parantamiseksi. Maksuttoman ehkäisyn kokeilu toteutetaan neuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa.

Eveliina Ämmälä, suunnittelija

Tulevaisuuden sote-keskus Kainuuseen – Helposti lähelläsi (HELLÄ) – hanke

Tulevaisuuden sote-keskus Kainuuseen – Helposti lähelläsi (HELLÄ) – hankkeen (2020–2023) tehtävänä on tukea sote-uudistuksen toiminnallisia muutoksia ja kehittää Kainuun soten sosiaali- ja terveyspalveluja vastaamaan Kainuun hyvinvointialueen tarpeita. Hanketta rahoitetaan valtakunnallisesta Tulevaisuuden sote-keskus – ohjelmasta (STM).